

Skånes Ornitologiska Förening

Box 96
SE - 221 00 Lund
Sweden

Lund i juni 2008

Länsstyrelsen i Skåne län
Miljöavdelningen
205 15 MALMÖ

Yttrande från Skånes Ornitologiska Förening (SkOF) angående förslag till beslut och skötselplan för naturreservat i Foteviksområdet.

SkOF har tagit del av handlingarna i rubr. ärende och har följande synpunkter:

1. SkOF välkomnar beslutet att höja skyddsstatusen för Foteviksområdet genom att bilda naturreservat av området. Det är en efterlängtd åtgärd för att förhoppningsvis kunna rädda biotopen och dess invånare åt eftervärlden.
2. SkOF anser att de regler och åtgärder som föreslås är väl genomtänkta och planerade. Beträdnadsförbud under häckningstid är nödvändigt för att minska störningsfrekvensen. Färre uppskrämda fåglar betyder t.ex. färre exponerade bon för predatorer. SkOF noterar också med tillfredsställelse att Eskilstorps holmar blir en fristad med beträdnadsförbud året om.
Samtidigt har man också tänkt på att områdets naturvärden ska kunna visas upp för allmänheten, genom att öka tillgängligheten via stigar och fågeltorn. Med en sådan kanalisering av besökare blir störningarna också mindre för såväl häckande som rastande fåglar. SkOF anser också att man, i det fall fågelfaunan visar tendenser att återhämta sig, kan överväga att ändra beträdnadsförbuden och öka tillgängligheten ytterligare i vissa delar. I ev. sådana diskussioner deltar SkOF gärna som rådgivare. En åtgärd som direkt skulle kunna genomföras utan större inverkan på fågellivet är uppförande av ett (lågt) fågeltorn vid Fotevikens sydända.
3. SkOF finner även skötselplanen i huvudsak väl genomtänkt. Skötselplanens genomförande är den bärande delen för reservatets framtid. Det finns dock ett par punkter, där SkOF har en avvikande mening (redovisas nedan).
4. SkOF konstaterar att situationen för flera vadararter är akut och att det i dagsläget därför är mycket viktigare att minska predationen på fågelbon och -ungar i Foteviksområdet än att t.ex. ta bort vass i stor skala. Predationstrycket (av i första hand räv, eventuellt andra rovdäggdjur samt kråka) måste först minskas radikalt för att effekten av övriga åtgärder skall märkas. SkOF anser också att insatserna mot predatorerna skall dokumenteras noga och att effekterna av dessa insatser skall utvärderas efter varje häckningssäsong.
5. SkOF anser att åtgärderna för borttagning av vass måste modifieras. En detaljerad plan bör tas fram. Även i den inre delen av Foteviken måste vassområden finnas kvar. Denna speciella biotop hyser sin speciella fauna och många fågelarter är direkt knutna till vass för sin häckning, t.ex. rördrom, brun kärrhök, vattenrall, rörsångare, skäggmes och sävsparv (rördrom häckar dock inte i Foteviken). Foteviken är en av Skånes tre viktigaste häckningslokaler för skäggmes, en i vårt land tämligen sällsynt art. Därtill tjänar vassen som sovplats under flyttningen (svalor, gulärta, stare och vinterhämling) och som födoresurs under vintern (gärdsmyg, mesar, vinterhämling m.fl.). Ev. entomologiska eller botaniska värden skall också beaktas i detta sammanhang.
Olika biotoper gynnar dessutom den biologiska mångfalden. Av de predatorer som nämns som de största hoten mot de häckande vadarna (räv, grävling, kråkfåglar), är ingen direkt beroende av vass. Däremot finns numera vildsvin i vassen (oklart hur många) och dessa utgör också ett potentiellt hot mot häckfåglarna och även mot gul tuvmyra. Brun kärrhök är också en

potentiell predator och har enligt observationer i fält vid några tillfällen tagit vadarungar.

Det effektivaste sättet att få bort vass är att låta boskap beta den. Man kan då få en "blå bård" mellan ängarna och vassen, eftersom djuren bara går ut till ett visst djup. Detta skulle sannolikt också få bort vildsvinen. Att använda slätter för att få bort vassen förfular landskapet, om man, som det föreslås, hugger ner vassen över stora arealer.

Med "vass" menas här bladvass. Därtill finns det bälten av havssäv och denna kan enligt SkOFs mening helt tas bort.

SkOF ser fram emot diskussioner med Länsstyrelsen i frågan. Föreningen har flera medlemmar med stor lokalkännedom som aktivt kan bidra med sina kunskaper för att gynna såväl strandängs- som vassfåglarna.

6. SkOF anser att jakt i princip inte hör hemma i ett naturreservat. Lika viktigt som det är att skapa ett skyddsområde för de häckande fåglarna med beträdnadsförbud och andra regler, lika viktigt är det att fåglar som rastar i området under flyttningen får vara i fred. I skötselplanen står att jakt på statlig mark inte skall förekomma. Det är bra men tyvärr utgör den statliga marken en mycket liten del av reservatet.

Den rådande situationen med kraftig predation från kråkfåglar, räv m.fl och de talrika gäsens nedbetning av ängarna medför att (skydds)jakt föreslås som en del i skötselplanen. SkOF accepterar detta. Här har jägarna dessutom möjlighet att göra en insats för naturvården.

I övrigt anser SkOF alltså att jakt utöver den ovan nämnda inte skall förekomma i reservatet eller begränsas till att som mest omfatta markägares "husbehovsjakt".

En senareläggning av andjaksäsongen med minst en månad är också högst motiverad. Det skulle nämligen medföra att en mindre andel av det lokala andfågelbeståndet, inkl. de hemortstroga honorna, skjuts bort, vilket är fallet när man börjar jaga knappt färdigruggade fåglar redan i augusti.

7. SkOF understryker att windsurfingtävlingar och andra aktiviteter som tillåts äga rum inom reservatet söder om Klagshamnsudden, aldrig får förekomma under häckningstid, eftersom det skulle vara förödande för häckfåglarna på Dynan. Det vore önskvärt att wind- och kitesurfing flyttades till norra sidan av Klagshamnsudden.
8. SkOF anser att det är mycket viktigt att följa upp utvecklingen (genom årliga inventeringar m.m.) i reservatet efter hand som skötselplanen genomförs och att Länsstyrelsen har dörren öppen för ändringar, när sådana behövs.

För Skånes Ornitologiska Förening

Staffan Åkeby, ordförande